

Türkiye'de yaklaşık 5.5 milyon serbest meslek erbabı var. Kişisel çalışmaya, bilimsel ve mesleki bilgiye, uzmanlığa dayanan ve bir işverene bağlı olmadan kendi adına kazanç sağlamak için yapılan iş, 'serbest meslek' olarak tanımlanıyor. Mali müşavir, doktor, avukat vb. kişiler gelir vergisi uygulamasında serbest meslek erbabı sayılıyor. Bunların elde ettikleri kazançlar ise serbest meslek kazancı olarak gelir vergisine tabi tutuluyor.

Serbest meslek erbabı içinde bulunduğu amortisman tabi bilgisayar, yazıcı, faks makinesi, buzdolabı, röntgen cihazı, binek otomobil gibi iktisadi değerleri envanterine dahil ediyor. Bunlar için yaptığı harcamaları gider olarak kazancından düşebiliyor. Ayrıca bunların satışında oluşan kâr veya zarar, serbest meslek kazancını etkiliyor.

Vergi mevzuatımıza göre, sabit kıymet satışı, eğer o sabit kıymeti yenilemek amacıyla yapılıyorsa, bu satıştan oluşan kazanç belirli şartlar altında vergilendirilmiyor. Bu uygulama da "yenileme fonu" olarak adlandırılıyor.

Serbest meslek erbabının sabit kıymet satışından doğan kârı yenileme fonuna alıp alamayacağı yıllardır tartışılır. Bu tartışmayı da kanuni ifade yaratmakta.

Vergi Usul Kanunu'nun 328. maddesinde şu hüküm yer alır: "Satılan

'Serbest Meslek'te Doğru Adım

iktisadi kıymetlerin yenilenmesi, işin mahiyetine göre zaruri bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa bu takdirde, satıştan tahassül eden kâr, yenileme giderlerini karşılamak üzere, 'pasifte geçici bir hesapta' azami üç yıl süre ile tutulabilir. Her ne sebeple olursa olsun bu süre içinde kullanılmamış olan kârlar üçüncü yılın vergi matrahına eklenir. Üç yıldan önce işin terki, devri veya

meslek kazanç defteri tutmaktadırlar.

Kanuni ifadedeki bu yanlışlık mükellefler arasında eşitsizliğe yol açmaktaydı. Bu yanlış ifade nedeniyle, yenileme fonu uygulamasından, sadece bilanço esasına göre defter tutan ticari kazanç sahipleri faydalanabilmekte, serbest meslek erbabı ile işletme defteri tutan ticari kazanç sahipleri yararlanamamaktaydı.

İşte bu sorun, vergi idaresinin doğru adımları ile ortadan kaldırıldı. İlgili özgeye göre, serbest meslek erbabı da diğer faaliyet gruplarında olduğu gibi envanterine kayıtlı sabit kıymet satışından doğan kazanç için yenileme fonu ayırabilecek. Yanlış eleştirmek bir erdemse doğruyu kutlamak da bir erdem. Gelir İdaresi'nden bu doğru adımlarının devamını diliyoruz.

işletmenin tasfiyesi halinde bu kârlar o yılın matrahına eklenir."

Bu hükümden tartışmayı yaratan ifade "pasifte geçici bir hesapta" ifadesidir. Bu ifadeden haklı olarak şu yorum yapılır. Pasifte geçici bir hesap oluşturabilmek için bilanço esasına göre defter tutmak gerekir. O halde serbest meslek erbabı, yenileme fonu uygulamasından yararlanamaz. Çünkü bunlar, bilanço esasına göre defter tutmamakta, serbest

SGK'li Yurtdışında Tedavi Olabilir mi?

Bazı durumlar hariç SGK'de sağlık hizmetlerinin yurtiçindeki sağlık kuruluşlarından sağlanması esastır. Yurtdışında tedavi ettirilmesi üç şekilde mümkündür. Birincisi, "geçici görevle yurtdışına gönderilenler." SSK'li ve devlet memuru kapsamında olan sigortalılardan, usule uygun geçici görevle yurtdışına gönderilenler acil hallerde sağlık hizmetini yurtdışından sağlayabilir. İkinci durum "sürekli görevle yurtdışına gönderilenler"le ilgili.

Aynı konumdaki sigortalılardan, sürekli görevle yurtdışına gönderilenler ve bunların yurtdışında birlikte yaşadıkları, bakmakla yükümlü olduğu kişilere sağlık hizmetleri yurtdışında sunulur. Burada kesin tıbbi altı aydan daha fazla süreyle görevlendirilmesi gerekmektedir.

Üçüncü uygulamada ise "yurtiçinde tedavinin yapılamaması" şartı aranmakta. Genel sağlık sigortalısının ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yurtiçinde tedavilerinin yapılamadığının sağlık raporu ile belgelenmesi gerekiyor. Ancak yurtdışında sağlık hizmetlerine ilişkin giderlerle ilgili bulunulan ülke ile Türkiye arasında sağlık yardımlarını kapsayan sosyal güvenlik sözleşmesi olmaması halinde SGK bir ödeme yapmıyor.

ANONİM ŞİRKETLERDE SİGORTALI AYRIMI NASILDIR?

Bölünme yoluyla kurulan tek kişilik A.Ş.'de Bağ-Kur'lu ve SSK'li sigortalı olma ayrımı ve hakları nasıldır? Beritan Karaçay

Bölünme yoluyla kurulan tek kişilik A.Ş.'de hem firma sahibi hem de yönetim kurulu başkanı olan kişi 4/B (Bağ-Kur) kapsamında olmalıdır. Kendi şirketinde 4/A'lı sigortalı olamaz.

SORU - CEVAP

Sorularınız için malicozum6ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.